

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

Ι. Π. ΠΥΡΛΑ

Έτησία συνδρομή δραχ. ν. 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 προπληρωτέας,

ΕΤΟΣ Ζ'. — Έν Ἀθήναις 1 Ἰουνίου 1885. — ΑΡ. 7.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεραπευτικά. Οἶνος. Ἀκουστικά ὄργανα. Καύματα. Θύμος. Σελήνης ἐπήρεια
Ἀστεῖσμοι. Κέρασοι. Ἰατρική. Ἠλεκτρισμός. Ἀερόστατα.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ

Περὶ θεραπευτικῆς.

Πρὸς πλήρη καὶ τελείαν θεραπείαν δὲν ἀρκοῦσι μόνον αἱ
τρεῖς ρηθῆσαι συνθῆκαι· δηλ. ἡ ἐνίσχυσις τῆς φύσεως, ἡ ἐλάτ-
τωσις τοῦ ποσοῦ τῆς νοσοποιοῦ ὕλης, καὶ ἡ καταστροφὴ ταύ-
της ἐσωτερικῶς ὑπαρχούσης ἐν τῷ διοργανισμῷ· ἀλλὰ πρέπει
καὶ ἐξωτερικῶς νὰ ἐμποδίζηται νέα εἰσαγωγὴ ταύτης ἐν τῷ
διοργανισμῷ· τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὰ τῆς ὑγιεινῆς.

Ἡ παρεμπόδισις τῆς εἰσαγωγῆς νοσοποιοῦ ὕλης γίνεται διὰ
ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς πηγῆς, ἔνθα ὑπάρχει αὕτη, καὶ διὰ
τῆς καταστροφῆς ταύτης.

Ἡ νοσοποιὸς ὕλη δ' ὑπάρχει ἐν τῷ ἀέρι καὶ ἐν τοῖς πράγμασι, τοῖς περὶ τὸν νοσοῦντα. Ἀλλαγὴ λοιπὸν ἀέρος, καὶ ἀπομάκρυνσις τῶν μεμολυσμένων πραγμάτων συνάμα δὲ καὶ καταστροφὴ τῆς νοσοποιού ὕλης (ἐὰν ἀλλαγὴ ἀέρος δὲν ᾖ ἐφικτὴ) διὰ τῶν ἀντιμιασματικῶν μέσων, περὶ ὧν ἐν προηγουμένοις ἐλέχθη.

Ἡ τοιαύτη ὑγιεινὴ ἐργασία τὰ μέγιστα χρησιμεύει πρὸς θεραπείαν οὐ μόνον νόσων, ἀλλὰ καὶ πάσης πληγῆς. Ἡ νοσοποιὸς ὕλη εὐρισκομένη ἐν τῷ ἀέρι, ἅμα ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς πληγῆς, ἐναποτίθεται ἐπὶ ταύτης, ἐπιδύεται καὶ πολλαπλασιάζεται ταχέως· ἐκείθεν, ἐὰν ἀπορροφηθῇ, ἔρχεται εἰς τὸ αἷμα, μολύνει τοῦτο, καὶ παράγει φλογώσεις καὶ τὰ παρεπόμενα τούτοις, τὰ τῆς δηλητηριάσεως. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐπαφὴ καὶ ἡ ἀπορρόφησις τῆς νοσοποιού ὕλης· τοῦτο γίνεται διὰ τῆς ἐπαφῆς λιπαρᾶς ὕλης, ἥτις ἐμφράττει τὰ στόμια τῶν ἀπορροφητικῶν ἀγγείων. Συνάμα δὲ καταστρέφει τὰ ἐπὶ τῆς πληγῆς κείμενα ποσὰ τῆς νοσοποιού ὕλης, ἥτις, ὡς προερρέθη ἐν προηγουμένοις, ἀποτελεῖται ἐκ μικροζωιδίων. Μεταχειρηστέον οὖν ὕλας, λιπαρᾶς καὶ ἄλλας φονευούσας ταῦτα. Αὗται εἰσὶ πᾶσαι αἱ ἀντισηπτικαὶ καὶ ἀντιμιασματικαί· μένει δὲ ἡ προτίμησις ἐκείνης ἐν τῇ πείρᾳ καὶ τῇ ἱατρικῇ λογικῇ.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ. Πρέπει νὰ ἐμποδισθῇ ἡ διὰ τοῦ ἀέρος νέα ἐναπόθεσις νοσοποιού ὕλης ἐπὶ τῆς πληγῆς, τοῦτο γίνεται διὰ βάμβακος ἀρκετοῦ ποσοῦ καλύπτοντος τὴν πληγὴν· διότι ὁ δὲ αὐτοῦ διερχόμενος ἀὴρ ἀποβάλλει ἐν τῷ βάμβακι τὴν τὴν νοσοποιὸν ὕλην καὶ διέρχεται καθαρὸς. Ἡ διὰ βάμβακος αὕτη μέθοδος ἐπενοήθη ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τοῦ Γκερέν.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ. Πρέπει νὰ καταστραφῇ ἡ ἐν τῷ ἀέρι νοσοποιὸς ὕλη· δηλαδή πρέπει νὰ καθαρισθῇ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ μιάσματος. Χρήσις λοιπὸν τῶν ἀντιμιασματικῶν.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ πρακτικώτερος τρόπος πρὸς θεραπείαν πάσης πληγῆς, τὸν ὁποῖον ἕκαστος δύναται νὰ μεταχειρίζεται.

Πλύνε τὴν πληγὴν καὶ καθάριζε ταύτην δι' ὕδατος, ἔχοντος τὴν ιδιότητα τοῦ καταστρέφειν τὰ μiasματικά μικροζωιδία, τὰ ἐπὶ τῆς πληγῆς κείμενα.

Ὡς τοιοῦτον ἱατρικὸν συσταίνομεν τὸ βάμμα τῆς πταρνικῆς (ἄρνικας.) Πλύνε τὴν πληγὴν διὰ τούτου θέτων δύο μέρη πταρνικῆς καὶ 1 ὕδατος, εἴτα ἐπίθεε τεμάχιον βάμβακος ἐμβρεγμένου ἐν βάμματι πταρνικῆς· ποιεῖ τοῦτο κατὰ 12 ἢ 24 ὥρας· ἐὰν ἡ πληγὴ ἔχῃ καλῶς, μὴ ἀφαίρει τὸν βάμβακα, ἀλλὰ ἔμ-

βρεξον τοῦτον διὰ τοῦ βάμματος καὶ ἐπίθεε καὶ ἄλλο βάμμα· ἡ θεραπεία γίνεται ταχέως, ἐντὸς 4 ἢ 7 ἡμερῶν.

Ἡ θεραπεία αὕτη ἐπιτυγχάνει καὶ εἰς τὰ χρόνια ἔλκη.

Κατὰ δὲ τῆς νόσου πρὸς ἐπιτυχὴ ἐν γένει θεραπείαν ὁ ἱατρὸς ὀφείλει νὰ μεταχειρίζεται συνάμα καὶ τὰ τρία μέσα τῆς θεραπευτικῆς· δηλ. νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ζωικὴν δύναμιν, ν' ἀποβάλῃ τὴν νοσοποιὸν ὕλην ἐκ τοῦ διοργανισμοῦ, καὶ νὰ καταστρέφῃ ταύτην ἐν τῷ διοργανισμῷ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἀέρι.

Καὶ πρὸς τὰ τρία ταῦτα μέσα ὑπάρχουσι φάρμακα καὶ τρόποι πολλοὶ, τὰ ὁποῖα ὁ ἔμπειρος καὶ ὁ ἔμπειρος ἱατρὸς ὀφείλει εὐκρινῶς νὰ γνωρίζῃ· ὑπάρχουσι φάρμακα ἐνισχύοντα τὴν ζωικὴν δύναμιν, ὁ φῶσφορος ὡς καὶ τὰ τονικά, καὶ διεγερτικά, καὶ τὰ ἡθικά, κλπ. ἄλλα ἐνισχύοντα τὴν ἀποβολὴν τῆς νοσοποιού ὕλης· τοιαῦτα εἰσὶ τὰ διαφορητικά, τὰ διουρητικά, τὰ ὀσμωγῶν, τὰ ἐκδύρια, αἱ ἀφαιμάξεις καὶ τὰ σχετικὰ τούτοις· ἄλλα εἰσὶν εἰδικὰ καταστρέφοντα τὴν νοσοποιὸν ὕλην, ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ μικροζωιδίων, ἐξ ὧν πᾶσα νόσος παράγεται, ὡς ἐν προηγουμένοις ἐλέχθη· τοιαῦτα εἰσὶν ἡ κινίνη, ἥτις καταστρέφει τὰ μικροζωιδία τοῦ διαλειπόντος πυρετοῦ. Ὁ ὑδράργυρος, ὅστις καταστρέφει τὰ τῆς συφίλιδος· τὸ θεῖον καταστρέφει τὰ τῶν ἐξανθημάτων, τὸ σίμμι τὰ τῶν φλογώσεων, τῶν ἐκ διακοπῆς τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς γιγνομένων, κλπ.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐδόξαζον οὖν κατὰ πάσης νόσου ὑπάρχει καὶ εἰδικὸν φάρμακον, καὶ ἵνα ἐπιτύχωσι τοῦτο ἀσφαλέστερον συνέλεγον πολλὰ εἶδη ὁμοῦ, καὶ ἐποίησαν ἐν ἱατρικῷ, τὸ ὁποῖον λαμβανόμενον ἐμπεριέχει καὶ τὸ εἰδικὸν φάρμακον κατὰ τῆς νόσου. Ὁ σφόδρα ὑποστηρίξας τὴν δοξασίαν ταύτην ἦτον ὁ Ἀνδρόμαχος, ὁ ὀλίγον πρὸ τοῦ Γαληνοῦ ἀκμάσας, περὶ οὗ ὁ Γαληνὸς πολλὰ ἀναφέρει ἐν τῷ περὶ συνθέσεως φαρμάκων. Τὰς συνθέσεις ἢ τὰς σκευασίας ταύτας αἱ τότε ἐκάλουν ἀλεξιφάρμακα. Τὸ ἐπικρατέστερον τότε ἀλεξιφάρμακον ἦτον ἡ θηριακὴ τοῦ Ἀνδρονίκου, ἥτις ἀποτελεῖται ἐξ 60 εἰδῶν φαρμάκων, καὶ ἡ χρῆσις ταύτης ἐπεκράτησε μέχρις ἐσχάτων· ἐθεωρεῖτο πανάκεια θεραπεύουσα πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν δηλητηρίασιν, καὶ πάντα τὰ ἴα τῶν ὄψεων καὶ ἄλλων θηρίων, διόπερ καὶ θηριακὴ ἐκλήθη.

Ἦδη ὁμοῦς ἡπλοποιήθη ἡ σκευασία αὕτη, καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ὀλίγων εἰδῶν. Ὁ Τρουσσὼ ὑποστηρίζει κατὰ πολλὰ τὰς ἰδέας τῶν ἀρχαίων.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ οἴνου ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

‘Ο οἶνος ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου διάφορα ἀποτελέσματα ἀναλόγως τοῦ πινομένου ποσοῦ καὶ τῆς ποιότητος αὐτοῦ.

‘Υπὸ μικρὸν ποσὸν πινόμενος τονίζει τὸν στόμαχον καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ‘Υπὸ περισσώτερον ποσὸν τονίζει ἔτι μᾶλλον τοὺς μῦς τοῦ σώματος, καὶ διεγείρει τὰς ἀφροσிடιακὰς δυνάμεις· διόπερ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ὅτι ὁ Βάκχος συναναστρέφεται μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, ὁ μέλας οἶνος εἶναι πρὸς τοῦτο ἐνεργητικώτερος (Ἀριστ. προδ. 30.)

‘Υπὸ μεγαλειότερον ποσὸν ἐνισχύει ἔτι μᾶλλον τὰς σωματικὰς δυνάμεις, καὶ γεννᾷ αἰσθημα εὐεξίας καὶ εὐθυμίας· ζωογονεῖ τὰ ἡθικὰ πάθη καὶ τὴν διάνοιαν καὶ φαντασίαν, ἐπιταχύνει τὴν κυκλοφορίαν, αὐξάνει τὴν θερμότητα τοῦ δέρματος καὶ τὴν ἀδελον διαπνοὴν ὡς καὶ τὰ οὖρα.

Τούτων ἕνεκεν ἔξ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς μετεχειρίζοντο τὸν οἶνον χάριν ὑγείας καὶ εὐεξίας, ὡς τοῦτο Πλάτων λέγει (Νομ. Β'). καὶ χρῆσις αὐτοῦ ἐγένετο πρὸς θεραπείαν νόσων. Διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν τὸν Βάκχον, ὡς τὸν πρῶτον ποιήσαντα τὸν οἶνον γνωστὸν παρ' Ἑλλήσι· καὶ ὡς μικρὸν ἱατρόν· ὑπὸ τὴν εὐνοίαν ταύτην ὁ Ἀρεταῖος λέγει· κραταῖος ὁ οἶνος καὶ δύναμιν στήσαι ρέουσιν.

‘Ο Πλάτων (Νομ. Β') λέγει ὅτι τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν, φασὶν ὑγείας ἕνεκεν ὑπάρχειν.

‘Ο Πλούταρχος λέγει (δγ. παρ.) ὅτι ὁ οἶνος εἶναι καὶ ποτὸν ὠφέλιμον, καὶ φάρμακον ἡδιστον, καὶ ὄψον εὐάρεστον.

‘Ο δὲ θεὸς Ἱπποκράτης λέγει, ὅτι ὁ οἶνος πινόμενος ἀπὸ ἴσον ποσὸν μεθ' ὕδατος θεραπεύει τὴν ἀλύκην (ταραχὴν σώματος) τὸ χάσμα καὶ τὴν φρίκην. (ἀφορ. 7.)

‘Εν δὲ τῷ περὶ ἐπιδημιῶν λέγει ὅτι ἡ πόσις τοῦ οἴνου θεραπεύει τὴν κεφαλιάν, ἥτις συμβαίνει μετὰ τὴν κρεπάλην.

‘Ἦν ἐκ κρεπάλης κεφαλὴ ἀλγέη, οἶνῳ ἀκρήτῳ κοτύλην πιεῖν.

Περὶ τούτου καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (προδ. γ') λέγει ὅτι τὴν πρῶταν πονοῦσι τὴν κεφαλὴν ὅσοι ἔπιον κεκραμένον οἶνον μετὰ πολλοῦ ὕδατος. Λέγει προσέτι ὅτι ὁ πολὺ κεκραμένος οἶνος ἐπιφέρει εὐκολώτερον ἑμετὸν, παρὰ ἐάν τις πῖνῃ μόνον ὄδωρ ἢ καθαρὸν οἶνον.

Διὰ ταῦτα τινὲς πίνοντες ὀλίγον οἶνον, ἔχουσι τὴν διὰ

νοίαν ἰσχυροτέραν, καὶ τὰ τῆς ψυχῆς πάθη μεταβεβλημένα· ὁ ἀγαθὸς γίνεται κακός, ὁ κακὸς γίνεται καλός. ‘Ο πάππος τοῦ Πλουτάρχου Λαμπρίας, πίνων οἶνον καθίστατο λογικώτερος· ἄλλος ζαλίζεται. Ζήνων ὁ Κιτεὺς ἦτο φύσει σκληρὸς, καὶ θυμώδης πρὸς τοὺς φίλους του· ἀφ' οὗ ὁμοῦς ἤρχισε νὰ πῖνῃ οἶνον, ἐγένετο ἡδὺς καὶ μειλίχιος· εἰς τινὰς φέρει χαρὰν, εἰς ἄλλους λύπας καὶ δάκρυα, διάθεσιν πρὸς τὸ φιλεῖν καὶ μάλιστα εἰς τὸ στόμα κλπ. Κατὰ δὲ τὸν Διοσκορίδην ἡ διάφορος ποιότης τοῦ οἴνου φέρει διάφορα ἀποτελέσματα. Ἐκαστος πίνων οἶνον συνεχῶς μεταβάλλει ἥθος, ὁ μὲν καθίσταται λαλὸς, ὁ δὲ σιωπηλός· ἄλλοι δὲ γίνονται εὐέλπιδες ὡς οἱ νέοι.

‘Υπὸ μείζον ποσὸν πινόμενος ὁ οἶνος, ἐπιφέρει μείζονας ἐξάψεις τῶν νοερῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων, καὶ τότε ἀποτελεῖται ἡ μέθη· πολλοὶ ἐν καιρῷ μέθης ἡυτοκτόνησαν.

‘Ο Ἀριστοτέλης (προδ. 30.) λέγει ὅτι ὁ πολὺς οἶνος παρασκευάζει τοὺς πίνοντας ὀργίλους, φιλανθρώπους, ἐλεήμονας, ἱταμούς, τολμηρούς.

‘Ο Ἀθηναῖος (Β') ἀναφέρει τάδε περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ οἴνου. «Ὁς τὸν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖν μόνον, τὸν τὰς ὀφρὺς αἶροντα γελᾷ, καὶ τὸν ἀσθενῆ τολμηρὸν, τὸν δειλὸν θρασύν.» Ἐάν δὲ πόθῃ ὑπὸ ἔτι μείζον ποσὸν, ἐπιφέρει τὴν μεγάλην μέθην, ἥτις ἐκλύει, καὶ μωροῦς ποιεῖ.

‘Ἡ μέθη ἐθεωρεῖτο παρὰ τῶν ἀρχαίων ὡς μέγα κακὸν κατὰ τῆς ὑγείας καὶ κατὰ τῆς κοινωνίας, καὶ ἐφρόντιζον οὐ μόνον νὰ θεραπεύσωσι ταύτην, διὰ συνέβαινεν· ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμποδίσωσιν ἵνα μὴ ἔρχηται, διὰ τῆς μὴ πόσεως πολλοῦ οἴνου.

Πρὸς θεραπείαν εἶχον πολλὰ μέσα, ὅπερ ἀναφέρομεν ἐν τῇ Συνεκδήμῳ Ὑγιεινῇ· ἔλεγον δὲ ὅτι ὁ Βάκχος ὅστις ἦτο μικρὸς ἱατρός, οὗτος εὗρε πρῶτος καὶ ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς μέθης τὸν κισσόν (Πλουτ. συμμ. Γ'). Διὰ τοῦτο οἱ εὐθυμούντες ἐπὶ οἶνον εἰς κύπελλα ἐκ ξύλου κισσοῦ κατασκευασμένα, καὶ κλάδου· κισσοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερον.

Φαίνεται ὅτι καὶ ἐπὶ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, ἡ χρῆσις τοῦ οἴνου ἐγένετο καταχρηστικῶς ὑπερβάλλουσα· διότι φύσει ὁ ἄνθρωπος καταχρᾶται, ὅτι τῷ ἀρέσκει· καὶ ἐπειδὴ ἡ μέθη ἐπιφέρει οὐ μόνον σωματικὰς βλάβας, ἀλλὰ καὶ ἡθικὰς, καὶ τὴν ἐργασίαν καταπαύει, καὶ τὴν οἰκονομίαν καταστρέφει. Ἡ δὲ ἐργασία μετὰ τῆς οἰκονομίας εἶνε ἡ πηγὴ τῆς εὐημερίας, οἱ τότε ἀρχόντες τῆς κοινωνίας ἐθέσπισαν ὅπως οὐδεὶς νὰ πῖνῃ οἶνον καθαρὸν, ἀλλὰ πάντοτε κεκραμένον μετὰ ὕδατος· διότι ὁ κεκραμέ-

νος οἶνος δὲν μεθύει πολὺ· ἐπειδὴ οὐδεὶς ποθεῖ τὴν πόσιν κεκρα-
μένου οἶνου πρὸς μέθην. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔθεσαν αὐ-
στηροὺς νόμους κατὰ τῶν μεθυόντων. (ἀκολουθεῖ)

Γ'. ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.

Ἀκουστικὰ ὄργανα.

Ταῦτα ἀποτελοῦσι τὸ οὖς, τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς τρία μέ-
ρη· ἐξωτερικόν, μέσον, καὶ ἐσωτερικόν.

Ἐξωτερικόν οὖς.

Ἐχει σχῆμα χωνοειδές. Συνίσταται
ἐξ ἐλαστικοῦ χόνδρου, ἔχοντος
περιφέρειαν ὠσειδῆ καὶ ἀπολήγει εἰς
κοιλότητα, καλουμένην κόγχην. Ἐπὶ
τῆς περιφέρειας τοῦ ὠτός κεῖται ἡ ἑλιξ, ἥτις εἶνε κοιλότης ἐπιμήκης.

Ἡ ἀνθέλιξ εἶνε ἐξόγκωσις κειμένη
πρὸς τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ὠτός. Ἀρχεται
ἔμπροσθεν μετὰ δύο σκελῶν, τὰ ὁποῖα περικαλύπτουσι τὴν
ἀνώνυμον κοιλότητα.

Ἡ σκάφη εἶνε αὐλακοειδῆς κοιλότης, κειμένη μεταξὺ
ἑλικος καὶ ἀνθέλικος.

Ἡ ἀνθέλιξ περιέχει τὸν ἀκουστικὸν πόρον, ὅστις
ἐν ἀρχῇ εἶνε εὐρύς, καὶ ἄγει στενούμενος πρὸς τὰ ἐντὸς κωνο-
ειδῶς.

Ὁ τράγος καλύπτει τὴν εἴσοδον τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου
καὶ συνέχεται μετὰ τοῦ ἑλικος.

Ὁ ἀντίτραγος κεῖται ὀπισθεν τοῦ τράγου, καὶ συνέχεται
μετὰ τοῦ ἀνθέλικος.

Ἡ ὠτική ἐκτομὴς κεῖται μεταξὺ τράγου καὶ ἀντιτράγου.

Ὁ ὠτικός λοβὸς κρέμαται κάτωθι τοῦ τράγου καὶ ἀν-
τιτράγου, εἶνε ἀσκοειδῆς, σχηματίζεται ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ
δέρματος τοῦ ὠτός, καὶ εἶνε πλήρης κυψελώδους ἰστού καὶ λί-
που·, ἐνῷ τὸ περιβάλλον δέρμα τὸν ἐξωτερικὸν χόνδρον τοῦ
ὠτός στερεῖται λίπους, καὶ εἶνε περισσότερον τρυφερὸν τοῦ δερ-
ματος τοῦ προσώπου.

Τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου τὸ κατὰ τὴν εἴσοδον δέρμα
ἔχει βραχεῖας τινὰς σκληρὰς τρίχας, ἔχει προσέτι καὶ τοὺς κυ-
ψελοποιοῦς ἀδένους τοῦ ὠτός, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς
σμηγματικὰς κρύπτας, ἐνθα παρασκευάζεται ἡ κυ-
ψελὴ τοῦ ὠτός. Ἀπὸ τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου τὸ δέρμα ἄγει
πρὸς τὰ ἐντὸς λεπτυνόμενον μέχρι τοῦ τυμπάνου.

Ἡ κυψέλη εἶνε ὕλη μελώδης, περικαλύπτουσα τὴν ἔσω
ἐπιφάνειαν τοῦ ὠτός, τὴν ὁποῖαν προφυλάττει ἐκ τῆς προσβο-
λῆς ξένων σωμάτων. Ἡ κυψέλη, ὅταν ᾔνε πολλὴ καὶ συμπυκνω-
θῇ, φράττει καὶ ἐμποδίζει τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος, δι' οὗ φέρε-
ται ὁ ἦχος. καὶ οὕτω γίνεται κώφωσις, ἥτις θεραπεύεται διὰ
τῆς ἀφαιρέσεως τῆς συμπυκνωθείσης κυψέλης.

Τὸ ἐξωτερικόν οὖς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου μένει ἀκίνητον, μὴ κι-
νούμενον κατὰ θέλησιν· τινὲς ὅμως ἄνθρωποι κινοῦσι κατὰ θέ-
λησιν τὰ ὦτα, ὡς κινοῦσι καὶ τὸ δέρμα τοῦ κρανίου. Τὰ ἄλογα
ὅμως ζῶα κινοῦσι τὰ ὦτα κατὰ θέλησιν, καὶ διὰ τῶν κινήσεων
τῶν ὠτων ἐκφράζουσι διαφόρους αὐτῶν διαθέσεις. Ἀγνοεῖται
πρὸς τί συντελοῦσιν αἱ τσαῦται ἀνωμαλῖαι τοῦ ἐξωτερικοῦ
ὠτός.

Τὸ μέσον οὖς.

Ὁ ἀκουστικὸς πόρος (ἀγωγὸς) πρὸς τὸ κάτω στόμιον αὐτοῦ
φράττεται παρὰ μεμβράνης λεπτῆς ἐλαστικῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ
τύμπανον τῆς ἀκοῆς· αὕτη εἶναι σχεδὸν διαφανής,
κυκλοειδῆς, ἀρκετὰ δυνατὴ καὶ τεταμένη εἰς τὸ πετρῶδες ὅστον
τῶν κροτάφων· ἐνδοθεν τοῦ τυμπάνου εἶνε κοιλότης, ἥτις συγ-
κοινωνεῖ μετὰ τὰ ἐντὸς τοῦ οὐρανίσκου τοῦ στόματος ὀπισθεν τῶν
χοανῶν διὰ σωλήνος καλουμένου σάλπιγος τοῦ Εὐσταθίου·
διὰ ταύτης εἰσέρχεται ἡ βλενομεμβράνη τοῦ στόματος εἰς τὰ
ἐντὸς τοῦ τυμπάνου, καὶ καλύπτει ἅπασαν τὴν ἐντὸς τῆς κοιλό-
τητος ἐπιφάνειαν, ἐπομένως καλύπτει καὶ τὴν ἔσω ἐπιφάνειαν
τοῦ τυμπάνου, καὶ τῶν ἀκουστικῶν ὀσταρίων, τὰ ὁποῖα εἰσὶ τρία
σφύρα, ἄκμων καὶ ἀναβολεὺς, συνδέουσι τὴν μεμβράνην τοῦ
τυμπάνου μετὰ τῆς ὠσειδοῦς θυρίδος.

Διὰ τῆς σάλπιγγος τοῦ Εὐσταθίου εἰσέρχεται ἡ ἀτμός τῆς κοι-
λότητος τοῦ τυμπάνου, καὶ συντελεῖ πρὸς τὴν ἀκοήν· διὰ τοῦτο
ὅταν ᾔ πρὸς τὸ στόμα ὁπῇ τῆς σάλπιγγος τοῦ Εὐσταθίου φραχθῇ,
γίνεται κώφωσις.

Ἐντὸς τῆς κοιλότητος τοῦ τυμπάνου ὑπάρχουσι προσέτι δύο
θυρίδες (ὀπαι), ὧν ἡ μὲν ἐστὶν ὠσειδῆς καὶ ἡ ἄλλη στρογγύλη,

ἀμφοτέραι εἰσὶ στόμια σωλήνος, ἀπολήγοντος εἰς τὰς κυφάλας τοῦ λιθοειδοῦς ὁστοῦ.

Τὸ ἐσωτερικὸν οὖς.

Μετὰ τὴν κοιλότητα τοῦ τυμπάνου, ὑπάρχει καὶ ἄλλη κοιλότης, συνεχομένη διὰ τῶν δύο ρηθεισῶν ὀπῶν. Ἡ κοιλότης αὕτη καλεῖται λαβύρινθος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσέρχεται διότι φράττονται παρὰ λεπτῆς μεμβράνης αἱ δύο ὀπαί. Τὸ ἥμισυ τῆς κοιλότητος ταύτης ὀνομάζεται πρό-
πύλαιον.

Ἐντὸς τοῦ λαβυρίνθου ὑπάρχουσι σωλήνες σχήματος ἡμικυκλοειδοῦς, οἵτινες ἐνῶνται διὰ πέντε στομάτων μετὰ χώρας ὁστεώδους, ἥτις διὰ τὸ σχῆμά της καλεῖται κοχλίας· ὁ λαβύρινθος κεῖται ἐντὸς τοῦ πτερώδους ὁστοῦ, ἔνθα γίνεται τὸ ἀκοῦειν· διακρίνονται ἐν αὐτῷ 4 μέρη ἢ ἑλίσσες, ἢ αἰθουσαι, αἱ ἡμικυκλικαὶ σωλήνες καὶ ἡ λέμψη τοῦ Κουτούργου. (1) λαβύρινθος διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ πόρου συγκοινωνεῖ διὰ τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου. Αἱ δὲ ὀπαὶ ὠσεϊδῆς καὶ στρουγγύλη δίδουσι τὸν ἦχον ἐκ τῆς κοιλοτητος τοῦ τυμπάνου.

Τὸ ἄκρον τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου διέρχεται διὰ τοῦ πετρώδους ὁστοῦ, καὶ μέρος μὲν τούτου ἐξαπλοῦται ἐπὶ τοῦ προπυλαίου, μέρος δὲ εἰς τὴν θύραν τοῦ λαβυρίνθου ἐντὸς τοῦ σωλήνος καὶ τοῦ κοχλίου. Ἦναι δὲ τινες τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου ἐπεκτείνονται ἐπὶ τοῦ τυμπάνου.

Ἡ αἰσθησις τῆς ἀκοῆς γίνεται διὰ τῆς συσκευῆς τοῦ ὠτός. Οἱ δὲ ἦχοι διὰ τούτου μεταδίδονται εἰς τὸν ἐγκέφαλον.

Ὁ ἰσχυρὸς θόρυβος ἐξασθενεῖ τὴν εὐαισθησίαν τῆς ἀκοῆς· διὰ τοῦτο οἱ τῆς θαλάσσης πυροβολισταὶ ὑφίστανται δυσηκοΐαν. Ἡ γύμνασις λεπτύνει τὴν ἀκοὴν, ὥς γίνεται εἰς τοὺς μουσικούς.

Οἱ μύρμηκες καὶ τὰ ἔντομα ἔχουσι μικρὰν ἀκοὴν, τὰ δὲ πτηνὰ ἔχουσι μεγάλην· ἔτι μέλζονα ἔχουσι τὰ τετράποδα ζῷα. Ἡ ἀλώπηξ, ἡ ἔλαφος, ἡ γαλῆ, ὁ ἵππος, καὶ ὅσα ζῷα ἔχουσιν ὄρθια τὰ ὦτα ἀκούουσι περισσότερον.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

Περὶ Καύματος.

Πολλὰ εἰσὶ τὰ διὰ τοῦ πυρὸς ἐπισυμβαίνοντα ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅταν συμβῇ ἀναφλεχθῆναι τὰ ἐνδύματα, μὴ πρόστιρεχε ἐπὶ

καλούμενος βοήθειαν, ὥς συνήθως γίνεται, ἀλλὰ ἀμέσως λάβε θύτι προχείρως εὐρίσκεται πρὸς ἀπόσθυσιν τοῦ πυρὸς, καὶ ἀπόφευγε πᾶσαν κίνησιν, ἐξ ἧς ἡ φλόξ ζωογονεῖται.

Ἐὰν ἡ καύσις ᾖ ἐπιφανὴς καὶ μικρά, ἐμβύθισον τὸ μέρος ἐν πρώτοις ἐν ψυχρῷ ὕδατι, εἴτα ἐν ὑδατὶ ψυχρῷ τιτανούχῳ, ἢ ἐν ὑδατὶ μολυβδόχῳ, ὅπερ ἔχουσιν οἱ φαρμακοποιοὶ, ἅμα δὲ θερμανθῇ, ἀνανέωσον. Διατῆρει ἐν αὐτῷ τὸ καῦμα ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Ἀφ' οὗ κατευνασθῶσιν οἱ πόνοι, ἔκβαλον τὸ καῦμα καὶ περιτύλιξον αὐτὸ διὰ πανίου ἐμβρεγμένου ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι, καὶ ραντίζουσαν ἐκ τούτου συνεχῶς τὸ πανίον ἵνα διατηρῇται ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν. Ἐπὶ γυναικὸς ἐχούσης τὰ ἔμμηνα, εἰς τὸ καῦμα κηται ἐπὶ ποδὸς, μὴ ποιεῖ ψυχρὰς ἐπιθέσεις. Ἐὰν ἡ καύσις κηται ἐπὶ θέσεως μὴ δυναμένης νὰ ὑποβληθῇ ἐν τοιοῦτῳ λουτρῷ, τότε ἔμβρεξον πανία ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος, καὶ ἐπιθέσον, καὶ ραντίζον συνεχῶς.

Ἡ θεραπεία αὕτη δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐν τέταρτον ἢ καὶ ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν καύσιν· ἐὰν περισσότερον ἐξακολουθήσῃ, ἡ θεραπεία αὕτη εἶναι ἐπιθλαθῆς. Μὴ θίξῃς τὰς φλυκταίνας (φουσκάλας,) ἀλλ' ἄφες ταύτας ὥς ἔχουσιν.

Ὅταν ὁ ἐρεθισμὸς, ἢ ἡ φλόγωσις ἐλαττωθῇ, καὶ οἱ πόνοι καταπαύσων, μεταχειρίσθητι κατόπιν ἀλοιφὴν κηρωτήν, ἢ τῆς ἀλθαίας, τὴν ὁποίαν λαμβάνεις παρὰ φαρμακοποιοῦ, καὶ τὴν ἀλοιφεὶς διὰ λινοῦ πανίου λευκοῦ.

Ὅταν ὁμοῦ οἱ πόνοι ἐξακολουθῶσι, ποιήσον ἀλοιφὴν, ἀποτελουμένην ἐξ ἴσων μερῶν τιτανούχου ὕδατος, καὶ ἐλαίου λίνου, ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ κοινοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπάλειψον διὰ πτεροῦ τὴν πληγὴν, ἐπιθεὶς δὲ καὶ βάμβακα. Μόνῃ ἢ τοῦ βάμβακος ἐπιθέσεις ἐπιφέρει ἐν γένει θεραπείαν.

Ἡ ἀλοιφή αὕτη γίνεται οὕτω· λάβε ψυχρὸν ὕδωρ ὁρ. 50 πρόσθετες ἐν αὐτῷ μικρὸν τεμάχιον ἀσθέατου τὸ μέγεθος ἑνὸς καρυδίου, καὶ ἀφ' οὗ σθέσῃ, καὶ τὸ ὕδωρ κατακαθίσῃ καὶ γίνῃ διαφανές, λάβε εἰς κυathiskον (φλιτζάνι) ὀλίγον ποσὸν ἐκ τοῦ λινελαίου, ἢ καὶ κοινοῦ ἐλαίου, καὶ πρόσθετες ὀλίγον ποσὸν τιτανούχου ὕδατος, καὶ ἀνακάτωσον καλῶς διὰ κωταλίου ἕως οὗ ἐνθῶσιν ἀμφοτέρω, καὶ γείνη ἀλοιφή.

Καύσις ἐκ τεταμένη. Ὅταν ἡ καύσις κατέχη μέγα μέρος τοῦ σώματος, τὸ ἀποτέλεσμα δύναται γενέσθαι δεινόν, διότι γίνονται ἐρεθισμοὶ τοῦ γαστρεντερικοῦ σωλήνος, δίψα, πυρετός, καὶ ἄλλα φλογιστικὰ συμπτώματα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παιτεῖται ἡ παρουσία ἱατροῦ, ἵνα μεταχειρισθῇ ἐσωτερικῶς ἀν

τιφλογιστικήν θεραπείαν, καὶ ἐξωτερικῶς καταπλάσματα μαλακτικά ἐπὶ τῶν καυμάτων.

Ἐὰν ἡ καῦσις ἐγένετο διὰ πυρίτιδος, καὶ κόκκοι πυρίτιδος εἰσῆλθον εἰς τὸ δέσμα, πρέπει οἱ κόκκοι οὗτοι νὰ ἐξαχθῶσιν ἐπιτηδεῖως δι' ἀκίδος βελόνης· διότι ἄλλως μετὰ τὴν θεραπείαν τὸ δέσμα μένει μελανόν.

Καὺσις βαθεῖα. Ὅταν ἡ ἐκ ταύτης πληγὴ φέρῃ ἐσχάραις ἢ ἀνθρακωμένα μέρη περιβεβλημένα διὰ κύκλου ἐρυθροῦ πεφλογισμένου, ἐπιθεσὼν καταπλάσματα μαλακτικά ἢ κηραλοιφήν μέχρις οὗ πύωσιν αἱ ἐσχάραι, εἴτα θεράπευσον ὡς τὰ κοινὰς πληγὰς δι' ἀλοιφῶν καὶ ξαντοῦ, (μωτοῦ)· ἐν γένει πᾶσα καῦσις ἐκτεταμένη ἢ βαθεῖα ἐπιφέρει ἐρεθισμόν τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος καὶ πυρετὸν· ἡ δὲ θεραπεία γίνεται παρ' ἱατροῦ.

Κατὰ πάσης καύσεως ἐν γένει ἐσχάτως συστήνεται ἡ διήλυσις διανθρακικῆς σόδας (τῆς σόδας, ἣν πίνουν διὰ τὰς ξυλίας τοῦ στομάχου), τὴν ὁποῖαν διαλύουσιν εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐμβρέχουσι λευκὰ πανία καὶ ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τοῦ καύματος.

Ὁ Οὐφιλλάνδος συσταίνει κατὰ τῶν καυμάτων ταύτην τὴν ἀλοιφήν, ἥτις γίνεται οὕτω. Λάβε κορυφήν τοῦ γάλακτος, (καϊμάκι), λεύκωμα ὠοῦ, καὶ λινέλαιον, ἢ καθαρὸν ἐλαιόλαδον, ἀνάμιξον καὶ χρῶ. Γίνεται ἀλοιφή κατὰ καύματος, ἐὰν ἐνωθῇ ἐν ὧν νωπὸν μετὰ δύο κοχλιαρίων ἐλαίου κοινοῦ καλοῦ, καὶ ἀναμιχθῶσι καλῶς· εἴτα διὰ λευκοῦ πανίου ἐπιτίθεται ἐπὶ τοῦ καύματος.

Ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι τὰ κάτω καύματα θεραπεύονται ταχύτερον. (Ἀριστ. πρ. Α').

Κοινῶς μεταχειρίζονται ἐπιθέσεις ἐπὶ τοῦ καύματος ρακῆς· ὡσαύτως καὶ κατάπλασμα ἐξ ὠμῶν γεωμήλων. Ὅπὸν (ζουμί) λεμόνιου μετὰ διπλασίου ποσοῦ ὕδατος· μεθ' οὗ ἐμβρέχουσι πανίον καὶ ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τοῦ καύματος Α'. βαθμοῦ· ἐὰν ᾖ δευτέρου βαθμοῦ τὸ καῦμα, ἐπιθέτουσιν αὐγόλαδον μετὰ προσθήκης ὑποῦ λεμονίου.

Συσταίνουσι τινὲς ἱατροὶ κατὰ τῶν καυμάτων τὴν ἐπαλοιφήν διὰ τοῦ βερνικίου τῶν ἐπίπλων.

Κατὰ τῶν παλαιωθέντων καυμάτων ὠρελεῖ ἡ κάτωθι σκευασία.

Λάβε ὑποξικοῦ μολύβδου κόκκου; 20

Ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους ὄρ. 4

Ἐλαιον λαβανίδος στάγμ. 10

Μίξων ταῦτα κατὰ τέχνην· ἐπάλειψε πρῶτὶ καὶ ἐσπέρας.

Θεραπεία καυμάτων, γιγνομένων διὰ δξέων καὶ καυστικῶν ὑγρῶν.

Ἀμα ἡ σὰρξ προσβληθῇ, ἐμβούτιζον τὸ μέρος ἐντὸς ὕδατος, ἔνθα προχείρως πρόσθεσις ὀλίγην τέφραν (στάκην)· ἔτι προτιμότερον ἐστὶ τὸ τιτανότερον, ἢ τὸ ὕδωρ ἔνθα προσετέθη μαγνησία· ἐὰν ἡ σὰρξ δὲν δύναται νὰ ἐμβυθισθῇ ἐν τῷ τοιούτῳ ὑγρῷ, ἐμβρέξον πανία καὶ ἐπιθεσὼν ἐπὶ τοῦ μέρους.

Εἰς τὰ ἰσχυρὰ καύματα ἐπισυμβαίνουν ἐνίοτε καὶ σπασμοὶ κατὰ Ἱπποκράτην.

Ἐπιστημονικῶς τὰ καύματα διαιροῦσι τινὲς εἰς 3 βαθμοὺς· ἄλλοι, εἰς 4, καὶ ἄλλοι εἰς 5 ἀναλόγως μετὰ τὴν βλάβην, ἥτις γίνεται ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν τῆς σαρκός. Ἡ θεραπεία ὅμως σχεδὸν εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν.

Ὁ Α'. βαθμὸς ἀποτελεῖται ἐξ ἐρυθρότητος τοῦ δέρματος, ἐνίοτε ὀλίγον ἐξοιδημένου, πονοῦντος· ὁ πόνος καταπαύει διὰ τῆς πίεσεως, διὰ τῆς ἐπιθέσεως ψυχροῦ ὕδατος ἀπλοῦ ἢ μολυβδόχου ἢ διὰ τῆς θερμάνσεως ἀπέναντι πυρός.

Ὁ Β'. βαθμὸς λέγεται, ὅταν γίνονται φλύκταιναι, ταύτας μὴ κόπτε, ἀλλὰ ἐπιθεσὼν κατ' ἀρχὰς ψυχρὸν ὕδωρ μολύβδου, ἢ ὕδωρ ψυχρὸν, εἴτα τὴν ρηθεῖσαν ἀλοιφήν ἐκ λινελαίου καὶ ὕδατος τιτάνου, καὶ βάμβακος.

Ὁ Γ'. βαθμὸς εἶνε, ὅταν τὸ καῦμα ᾖ τέσον ἰσχυρὸν ὥστε κατέστρεψε τὸ δέσμα, καὶ ἔτι μᾶλλον.

Κατὰ τῶν τοιούτων καυμάτων θεορεῖται ἐπιθεσὼς ἀφθόνου βάμβακος· ὡς τὸ μόνον σωτήριον μέσον. (1) Λισφράγκ συσταίνει ὡς εἰδικὸν τὴν ἐπιθεσὼν διαλύσεως χλωροῦχου τιτάνου, ἄλλοι τὸν πολτὸν γαιωμήλων κλπ.

Κατόπιν τοιούτων καυμάτων ἐπέρχεται ἐρεθισμὸς τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος, δίψα, κλπ· κατὰ τούτων δοτέον δροσιστικά, ἀλλ' ἐὰν τὸ καῦμα ᾖ ἐκτεταμένον ἐξ ἀναφλέξεως ἐνδομάτων, ὁ θάνατος εἶνε ἐγγύς.

Οἰαδήποτε θεραπεία καὶ ἂν γίνηται, πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ μὴν ἐφάπτωνται τὰ καέντα μέρη, διότι εὐκόλως συμφύονται. Πρέπει νὰ διατηρῶνται ἀποχωρισμένα καὶ μεμονωμένα διὰ βάμβακος, λίνου, κλπ.

Ε. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ Θύμου.

Θύμος κυρίως καλεῖται τὸ κοινῶς λεγόμενον θυμάρι. Οἱ βοτανικοὶ ὁμῶς καλοῦσι θύμον καὶ τὸ ἔρπυλλον τῶν ἀρχαίων, ἢ λευκὸν θέμον (thimus serpillum.) Τὴν Καλαμίνθη (melissa calamintha) ἢ (thymus Calamintha.) Ἐκ τοῦ κυρίως θύμου ἐξάγεται τὸ θυμέλαιον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λαμβάνουσιν ἀνθισμένας μόνον κορυφὰς τοῦ θύμου, ἐν μέρει πρὸς δύο μέρη ὕδατος, ὡς γίγνεται καὶ διὰ τὸ ἔλαιον τοῦ ἡδυόσμου, καὶ θέτουσιν ὅλα ὁμοῦ εἰς τὸν λέσθητα τοῦ σταλακτῆρος, ὅστις πρέπει νὰ ᾔνη γεμάτος. Μετὰ ταῦτα πωματίζουσι καλὰ τὸν λέσθητα ὡς ἀρμόζει, καὶ θέτουσιν ἐπὶ ἐλαφροτάτου πυρὸς ὅ ὥρας τοῦλάχιστον· ὥστε ἡ θερμότης τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ θύμου νὰ δέχεται ἐντὸς τὴν χεῖρα δίχως νὰ ζεματίζεται· μετὰ ταῦτα τὰ ἐκβάλλουσιν ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τὸ ἀφίνουσι νὰ φορηθῇ ἐντελῶς, ἔπειτα στραγγίζουσι καλὰ ἅπαντα διὰ ὑφάσματος δυνατοῦ, ὥστε νὰ κατασταλάξῃ ὅλον τὸ ὑγρὸν, καὶ τὸ ἀφίνουσι εἰς ἡσυχίαν διὰ νὰ ἀποχωρισθῇ τὸ ἔλαιον, τὸ ὁποῖον συνάξουσιν. Τὸ ἴδιον ὕδωρ πάλιν θέτουσιν εἰς τὸν σταλακτῆρα ὁμοῦ μὲ ἄλλα ἄνθη θύμον κατὰ τὴν ρηθεῖσαν ἀναλογίαν καὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὴν ὁμοίαν ἐργασίαν· ὡσαύτως ἐξάγεται καὶ τὸ ἔρπυλλέλαιον (λαμβάνοντες τὰς ἀνθισμένας κορυφὰς τοῦ ἔρπυλλου), τοῦ ὁποῖου τὸ ἔλαιον εἶνε χρήσιμον εἰς τὴν μυρεφικὴν διὰ τὴν καλὴν τοῦ εὐωδίου.

Ὁ θύμος παρ' ἡμῖν φύεται ἐν ἀκαλλιεργήτοις τόποις. Ἐν Εὐρώπῃ καλλιεργεῖται ἐν κήποις· εἶνε χρήσιμος ὡς καρικεῦμα τροφίμων· διότι ἐμπεριέχει πτητικὸν ἔλαιον εὐόσμου, ἄφθονον, τὸ ὁποῖον εἶνε χρήσιμον ὡς ἄρωμα εἰς τὴν μυρεφικὴν, καὶ ὡς ἱατρικὸν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν χρήσιν διαλελυμένον ἐν οἶνοπνεύματι. Εἶνε διεγερτικὸν τῶν δυνάμεων, καὶ ὠφελεῖ κατὰ τοῦ μαρασμοῦ τῶν παιδῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ἐνέβαλον θύμον καὶ ἐν τῷ οἴνῳ πρὸς παροχὴν εὐωδίας καὶ τονικότητος· παρέχει εἰς τὸν οἶνον καὶ γεῦσιν εὐάρεστον.

ΣΤ'. ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἡ σὰρξ τῶν κογχυλίων καὶ πάντων τῶν ὀστρακοδέρμων· εἰς ὀστράκων (σιριδίων), χηδῶν, μυάκων (μυδίων), ἐχίνων,

(ἀχινῶν), ἀστακῶν, καρκίνων, κλπ. αὖξεται κατὰ τὰς πανσελήνους. Ἰδίως δὲ οἱ ἐχῖνοι καὶ οἱ καρκῖνοι εἰσὶ πλήρεις ὣων κατὰ τὰς πανσελήνους· κατὰ δὲ τὴν νέαν σελήνην εἰσὶ κενοὶ, καὶ καὶ ἡ σὰρξ τῶν ρηθέντων ἐλαττοῦται. Ὁ Πλίνιος (XXXII 4) λέγει ὅτι αἱ χελῶναι εἰσὶ παχύτεραι κατὰ τὴν πανσελήνην, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν 15 ἡμέραν τῆς σελήνης. Καὶ τὰ σπλάχνα τῶν μυῶν λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι αὖξονται καὶ ἐλαττοῦνται ἀναλόγως τῆς αὖξήσεως καὶ ἐλαττώσεως τῆς Σελήνης.

Κατὰ τὴν φθίνουσαν σελήνην (χάσιν) πρέπει νὰ εὐνοουχίζονται οἱ ταῦροι καὶ οἱ χοῖροι κλπ. διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην αὖξεται ἡ ζωϊκὴ δύναμις. Αἱ πληγαὶ καὶ τὰ τραύματα θεραπεύονται ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν αὖξουσαν σελήνην ἡ ζωϊκὴ δύναμις ἐλαττοῦται. ἡ πρὸς σήψιν διάθεσις τῶν σαρκῶν αὖξεται, καὶ τὰ τραύματα καὶ αἱ πληγαὶ ἔχουσι χαλαρῶς, καὶ πύον περισσότερον ἐκκρίνουσι.

Κατὰ τὴν νέαν Σελήνην πρέπει ν' ἀρχηται ἡ ἐπώασις τῶν ὣων· διότι κατὰ Πλούταρχον (ισ. ὁσπ. 51) τὸ γῶς τῆς Σελήνης εἶνε εὐμενὲς πρὸς τὰς γονὰς τῶν ζώων, τὰ ὅποια ὀχεύονται μᾶλλον κατὰ τὴν αὖξουσαν σελήνην. Διὰ τοῦτο οἱ Αἰγύπτιοι ἐμίσουν τὸν χοῖρον· διότι οὗτος ὀχεύεται ἐξαιρετικῶς κατὰ τὴν φθίνουσαν Σελήνην· κατὰ δὲ τὴν πανσελήνην ἐβυστίαζον οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου πρὸς τιμὴν τῆς Σελήνης χοῖρον· καὶ τότε μόνον ἐπετρέπετο αὐτοῖς τὸ τρώγειν χοίρειον κρέας, καὶ οὐδέποτε ἄλλοτε. (Ἡρόδ. Β'. 47 καὶ Πλούτ. Ἰσ. ὁσπ.)

Ὁ Πλούταρχος (ισ. καὶ ὁσπ. 51) λέγει ὅτι αἱ κόραι τῶν δφθαλμῶν τοῦ Αἰλίου () πλατύνονται ἐν πανσελήνῳ καὶ ἡ ὄρασις ἐνισχύεται· ἐν δὲ φθίνουσῃ σελήνῃ σμικρύνονται καὶ ἡ ὄρασις γίνεται μικροτέρα. Καὶ ὅτι ὁ Αἴλιος γεννᾷ κατὰ μὲν τὸν πρῶτον τοκετὸν ἐν, κατὰ δὲ τὸν δεῦτερον δύο, κατὰ τὸν τρίτον τρία, καὶ οὕτω καθέτης μέχρι τῶν ἐπτά· ὥστε τὸ ὅλον γεννᾷ 28 τέκνα, ὁπλοῦν εἶνε αἱ ἡμέραι τοῦ σεληνιακοῦ μηνός.

Πάντα τὰ ἔχοντα ἐρυθρὸν αἷμα ζῶα κατὰ μὲν τὴν νέαν σελήνην εἰσὶν εὐθυμα, κατὰ δὲ τὴν πανσελήνην εἰσὶ σκυθρωπά. Ἰδίως τοῦτο παρατηρεῖται εἰς τοὺς πθηκας· τοῦτο προέρχεται, διότι τὸ αἷμα τῶν ζώων αὖξάνει καὶ ἐλαττοῦται ἀναλόγως τῇ αὖξήσει καὶ μειώσει τῆς Σελήνης (Πλίνιος II 99.)

Τὰ νεκρὰ ζῶα σήπονται ταχύτερον ὅταν, προσβάλλωνται παρὰ τοῦ φωτός τῆς σελήνης (Πλιν. 18 καὶ Πλούταρχος περὶ τοῦ ἐμφαιν. πρ. τῶν κύκλων τῆς Σελ.)

Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι τὰ μέλλοντα ἀποθνήσκουν ζῶντα, ἀποθνήσκουσι κατὰ τὴν ἀμπώτιδα τῆς παλιρροίας. Τοῦτο λέγουσι καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχαίων.

Οἱ μύρμηκες κατὰ μὲν τὰς πανσελήνους ἐργάζονται νύκτα καὶ ἡμέραν, κατὰ δὲ τὴν νομηνέαν κλείουσι τὴν νύκτα τὴν ὀπὴν τῆς φωλεᾶς τῶν καὶ ἀναπαύονται. Ὅταν δὲ μέλλῃ νὰ χαλάσῃ ὁ καιρὸς, κλείουσι τὴν ὀπὴν τῆς φωλεᾶς τῶν, καὶ πάλιν ἀνοίγουσι ταύτην, ὅταν ἐπέλθῃ καλὸς καιρὸς. (Ἡσίοδος ἔργα καὶ ἡμέραι, καὶ Πλίνιος IV 29.)

II ANTOIA.

Περὶ Ἀστεϊσμῶν.

Ἀστεϊσμός λέγεται τὸ λέγειν λόγους πρὸς τινα παραδόξους καὶ συνάμα πιστευτοὺς. Ὁ ἀστεϊσμός ἀπαιτεῖ ἀγχίνοιαν καὶ τρόπον τοῦ ἐκφράζειν τὸ γελοῖον, ὥστε ὁ μὲν λέγων νὰ φαίνεται σπουδαιολογῶν ὁ δὲ ἀκούων πειθόμενος· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἢ ἀλήθεια νὰ ᾔγνε καταφανῆς, καὶ ὁ ἀστεϊσμός νὰ παρέρχηται ἄνευ ἐντυπώσεων δυσαρέστων. Ὀνομάσθη ἀστεϊσμός, διότι τοῖς τοι λόγοι ἐλέγοντο τὸ πάλαι ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ ἀστεως (τῆς πρωτευούσης). ἐπειδὴ οὗτοι εἰσὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι κατὰ διάνοιαν τῶν ἐν χωρίοις οἰκούντων.

Ὁ ἀστεϊσμός γίνεται ἢ λέγεται ἵνα ἐπέλθῃ σιγμιαία εὐάρεστος διασκέδασις μεταξὺ δύο ἢ πολλῶν. Ἀπαιτεῖ διάνοιαν καλὴν, ἀγχίνοιαν πρὸς τὸ συρράπτειν καὶ συναρμολογεῖν καταλλήλως τὰς ἰδέας, καὶ ἐπιδεξιότητα πρὸς τὸ ἀποτείνεσθαι κατὰ καιρὸν καὶ διάθεσιν.

Ὁ ἀστεϊστέος ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ προηγουμένως κατὰ πόσον δέχεται ἀστεϊσμός· ὁ ἄλλος, καὶ κατὰ πόσον δύναται νὰ διαγνώσῃ τὸ ἀστεῖον ἀπὸ τοῦ σπουδαίου· διότι πολλοὶ δὲν διαγινώσκουσι τοῦτο, καὶ ὑπολαμβάνοντες ὡς σπουδαῖον παρεξηγοῦσι καὶ πολλὰ δοσάρεστα γίνονται, ἅπερ ἐνίοτε ἀπολήγουσιν εἰς ὄλεθρον.

Ἐνεκεν παρανοήσεως ἀστεϊσμοῦ οἱ μᾶλλον προσφιλεῖς φίλοι ἐγένοντο ἄσπονδοι ἐχθροί. Σύζυγοι ὑπολαβόντες τὸ λεχθὲν ἀστεῖον ὡς σπουδαῖον ἀφίχθησαν μέχρι διαζυγίου.

Τοῦτα προέρχονται διότι ὁ λέγων τὸ ἀστεῖον στερεῖται προνοίας περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ὡς ἀστεῖου λεχθέντος καὶ

δὲν σπεύδει νὰ καταδείξῃ ὅτι εἶναι ἀστεϊσμός καὶ οὐδεμιᾶς ἀληθείας ἔχει.

Ἡ παράλειψις τοῦ λέγοντος τὸ ἀστεῖον εἰς τὸ μὴ ἐγκαίρως ὑποδεικνύειν ὅτι οὐδὲν ἐστὶ τὸ πραγματικὸν ἐμφαίνει ἢ στέρησιν προνοίας, ἢ χαιρεκακίαν καὶ κακοδουλίαν. Ὁ τοιοῦτος πράττει φρικώδη διαβολὴν, ἥτις ἐνδέχεται γενέσθαι αἰτία πολλῶν κακῶν.

Εἶνε καλὸν ν' ἀποφεύγῃ τις τὴν συναναστροφὴν ἀπρονοήτου ἢ μοχθηροῦ ἀστεῖου. Ὁ τοιοῦτος εἶνε ἐπικίνδυνος φίλος, ἐὰν ᾔγνε φίλος.

Τοῦ φιλοδόξου ὁ σφυγμός συνήθως εἶνε ταχύς, τὰ χινῶτα τοῦ στόματός του εἰσὶ θερμά· χωνεῖται ἀτελῶς.

Ἡ ζηλοτυπία ἐπιφέρει βλάβας ἐπὶ τῶν νεύρων καὶ ἐπὶ τοῦ ἥπατος. Ἐν γένει πάντα τὰ σφοδρὰ ψυχικὰ πάθη ἐπιφέρουσι διαταράξεις εἰς τὸν στόμαχον καὶ τὰ ἔντερα.

Τρόπος τοῦ ψυχραίνειν τὸ ὕδωρ, τὸν οἶνον, κλπ.

Λάβε ἀγγεῖον βαθὺ πήλινον ἢ ὑάλινον, ὅχι δὲ καὶ μεταλλινον· θέσον ἐντὸς τὴν φιάλην, τὴν ἔχουσαν τὸ πρὸς ψύχρανσιν ὑγρὸν.

Λάβε θεϊκῆς σόδας τετριμένης μέρη 8.

Υδροχλωρικοῦ ὀξέος (σπίρτου τοῦ ἁλτος) ὄρ. 5.

Πασπάτισον διὰ τῆς θεϊκῆς σόδας τὴν ἑξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῆς φιάλης καθ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ ράντισον διὰ τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, ἔπειτα πασπάτισον καὶ τὸ ἀγγεῖον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, καὶ θέσον ἅπαντα ἐντὸς ἀχύρων, ἢ πιτύρων, ἢ ρινισμάτων ξύλου. ἢ περιτύλιξον μόνον διὰ μαλλίνου ὑφάσματος. Ἀφ' οὗ παρέλθωσι 30 ἢ 40 λεπτὰ τῆς ὥρας, τὸ ὑγρὸν εἶνε πολὺ ψυχρόν.

Ἀντὶ τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος δύνασαι λαβεῖν ἀζωτικὸν ὀξύ (ἀσημόνερον) ἡραιωμένον μετὰ ὕδατος ὑπὸ τὴν ἀναλογίαν 3 μέρη θεϊκῆς σόδας, καὶ δύο ἀζωτικοῦ ὀξέος.

Καὶ ἡ θεϊκὴ σόδα καὶ τὸ ὑδροχλ. ὀξύ καὶ τὸ ἀζωτικὸν ὀξύ εἰσὶν ἐφθίνα, καὶ εὐρίσκονται εἰς τοὺς φαρμακοποιούς καὶ εἰς τοὺς ὀελοπώλας.

Κέρασι μεθ' οἶνοπνεύματος.

Λάβε κεράσους καλοὺς καὶ ὠρίμους σώους, ἄνευ σχασμάτων, καὶ ἐχόντων τὰς οὐράς, τὰς ὁποίας κόψον διὰ φαλλίδος κατὰ 3(4 τοῦ μήκους· ἔμβρεξον εἰς ψυχρὸν ὕδωρ καὶ ἄρες ἐπὶ 1(2 ὥραν, στράγγισον, στέγνωσον ἐπὶ κρεσάρας, καὶ σπόγγισον ἀνὰ ἓνα διὰ

λεπτοῦ πανίου, ὥστε νὰ μὴν ἔχωσιν ἐξωτερικῶς ὑγρασίαν. Λάβε ἀγγεῖον δάλινον πλατέος στομίου, καὶ κατὰ στρωσον στῶμα ἐκ τούτων, ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἐπίθης στῶμα ζακχάρου τετριμμένης, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἄλλο στῶμα κεράσων, καὶ οὕτως ἐξηκολούθει μέχρις οὗ γεμισθῇ τὸ ἀγγεῖον. Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν στρωμαμάτων θές τεμάχιά τινα κινναμώμου (καννέλλας) καὶ δύο ἢ τρία γαρουφαλα. Εἴτα γέμισον τὸ ἀγγεῖον ἐξ οἴνοπνεύματος καθαροῦ καὶ καλοῦ, καὶ πωμάτισον καλῶς.

Τὰ οὕτως ἔχοντα κεράσια ἀποτελοῦσι ποτὸν εὐάρεστον, μεθ' οὗ τρώγεται καὶ ὁ κέρυσος.

Ἱατρικὴ Ἐπιστήμη.

Ἡ ἱατρικὴ εἶναι ἡ μᾶλλον ἀσθαίρετος ἐπιστήμη. ἕκαστος ἱατρὸς ἔχει μορφώσει ἴδιον σύστημα θεραπείας, μεταχειρίζεται φάρμακά τινα περισσότερον τῶν ἄλλων ἱατρῶν· διότι ἕκαστος ἔχει ἰδίαν δόξαν περὶ ἐκάστου ἱατρικοῦ καὶ ἴδιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι. Δὲν ὑπόκειται εἰς αὐστηροὺς κανόνας, οὔτε ἡ διάγνωσις τῆς νόσου ἐπιβάλλεται. Διὰ τὸ κακὸν ἀποτέλεσμα τῆς θεραπείας εὐθύνεται ὁ ἱατρὸς, όταν τοῦτο βεβαιωθῇ ὅτι ἐπῆλθεν ἐκ κακῆς μεθόδου, ἐξ ἀμελείας, ἢ καὶ ἐξ ἀμαθείας. Ὑπάρχουσι νόμοι τιμωροῦντες τὸν τοιοῦτον ἱατρόν. Πολλάκις θμῶς ἄνθρωποι χάριν κερδοσκοπίας καὶ κακίας· κακολογοῦσι ὠρεᾶν τοὺς ἱατρούς.

Ἰδοὺ τί γράφει ὁ Ἱπποκράτης πρὸς τὸν Δημόκριτον περὶ τῆς ἱατρικῆς.

«Ἱατρικῆς τέχνης, ὦ Δημόκριτε, κατορθώματα οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ παντάπασιν ἐπαινοῦσι. Θεοὶ δὲ πολλάκις προσαρτῶσι. ἦν δέ τι ἡ φύσις ἀντιπράξασα ἀπολέσῃ τὸν θεραπευόμενον. ἱατροὺς καταμέμφονται παρέντω· τὸ θεῖον. Καὶ ἔγωγε γοκεῖν πλείονα μεμφημοιρίην, ἢ τιμὴν κληρῶσθαι τὴν τέχνην· ἐγὼ μὲν ἱατρικῆς εἰς τέλος οὐκ ἀφίμαι, καίπερ ἤδη γηραιότες καθεστώς· οὐδὲ γὰρ ὁ τῆς δε εὐρετῆς Ἀσκληπιός· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν πολλοῖς διεφώνησας, καθάπερ ἡμῖν καὶ τῶν συγγραφέων βίβλοι παραδεδώκασιν.»

Ἡ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ δύναμις ἐφηρμώσθη καὶ εἰς τὰς βαπτιστικὰς μηχανάς. Διὰ ταύτης κινεῖται μεθοδικῶς αἱ βελόνας, καὶ ἡ ἐργασία γίνεται ἄνευ ἄλλης δυνάμεως.

Οἱ ἄγγλοι ἐν Σουδάν ἀνυψόνουσιν ἤδη τὰ κατασκοπευτικὰ αερόστατα διὰ πεποκνωμένου φωταερίου, τὸ ὁποῖον ἀποστέλλουσι ἐξ Ἀγγλίας.